

інвестування основної складової соціальної інфраструктури державними (бюджетними) та недержавними коштами. При цьому соціальні протиріччя у сфері інвестування державою та іншими джерелами потребують невідкладних наукових досліджень.

Доцільність зазначених досліджень обумовлюється необхідністю прийняття економічних рішень щодо реалізації Державної Концепції реформування залізничного транспорту України.

Тому було обґрунтовано доцільність державного регулювання щодо питань підвищення ефективності збиткових пасажирських перевезень. Отримані результати полягають у обґрунтуванні теоретичних, методологічних та методичних підходів і концептуальних засад щодо вдосконалення діючої системи планування, регулювання та управління збиткових пасажирських перевезень залізничного транспорту та поступового вирішення питань їх фінансування за рахунок механізмів державного втручання та розроблено концепцію формування основних напрямків розвитку залізничної транспортної галузі України з використанням обґрунтованих систем моделей і зарубіжних підходів щодо реформування сфери пасажирських перевезень.

УДК 656.614.2.072.44.003:339

### СТРАТЕГІЯ ФОРМУВАННЯ КРУЇЗНОГО СУДНОПЛАВСТВА

*Примачов М. Т., д.е.н., професор,  
Голубкова І. А., к.е.н., доцент (ОНМА)*

Світові круїзні технології розвиваються достатньо високими темпами, формують значні грошові потоки й створюють нові робочі місця. Україна володіє значним потенціалом круїзного бізнесу, використання якого потребує не тільки інвестицій, але й розробки відповідної до глобальної тенденції стратегії розвитку круїзного судноплавства.

Загальна фундаментальна проблема полягає в формуванні економічних, адміністративних і інституціональних підходів до реалізації стратегії повномасштабного збалансованого використання приморського потенціалу України. Морські ренджі формують особливу форму ренти, тому широке використання національного морегосподарського комплексу забезпечує морським державам виробничі й економічні переваги. Становлення України як морської держави, яка здібна повністю використати переваги конкурентного утримання лідерства у транзитному просторі на основі всебічного позиціонування в регіональному ринку транспортних послуг.

Для реалізації стратегії розвитку регіонального круїзного судноплавства за критеріями конкурентоспроможності слід реалізувати сукупність завдань: 1) оцінити туристичну привабливість українського морського регіону для іноземних громадян; 2) розрахувати потреби розвитку провізної спроможності флоту і туристичної інфраструктури з позиції національних рекреаційних потреб; 3) сформувані критерії й збалансовану систему показників що до вибору параметрів розвитку круїзних портів з розширенням їх ролі в яхтінгу на основі розбудови марін на рівні конкурентоспроможності і пропускнує спроможності турецьких чорноморських об'єктів; 4) зазначити розмежування спеціалізації окремих портів за ознаками базових і транзитних; 5) обрахувати умови найбільш повного використання територіального, людського й капітального потенціалу приморських регіонів за проектами комбінованого круїзного судноплавства (з виходом суден у Середземне море); 6) визначити довгострокову послідовність вирішення основних проблем становлення України як нормалізованої морської держави за здібністю повномасштабного використання переваги розташування на Чорному морі.

Підвищення ролі фактору вільного часу в умовах зростання рівня життя, підвищення інтелектуального навантаження в умовах розширення інформаційних технологій потребує адекватних технологій відновлення працездатності й покращення здоров'я. До таких напрямків відноситься відпочинок на морі впродовж круїзного рейсу. Навіть в кризовому 2008 році пасажиромісткість круїзних лайнерів, що перебували в стані будівництва досягала 20% діючої на той час провізної спроможності пасажирських суден.

Розвиток же круїзного суднобудування відноситься фактично до інноваційних high tech. Розвиток круїзного судноплавства суттєво розширює експорт транспортних послуг у структурі національної економіки. Серед морських держав за останні роки тільки України загубила пасажирський флот, який займав свого часу п'яте місце у світових круїзних технологіях.

В якості основного підходу розглядається створення наукових, організаційних, економіко-правових важелів становлення України як морської держави, яка здібна вирішувати низку соціально-економічних задач транспортних пріоритетів у світовому ринку морської торгівлі у сегментах з конкурентними перевагами. Центральною ідеєю становлення України в регіональному сегменті світового круїзного судноплавства є досягнення збалансованості структури національної економіки як відповідно до внутрішніх потреб, так і до стандартів світового рівня.